

פרשת דוד

יו"ל ע"י מוסדות "מקדש לדוד" ישראל

בראשות ובנשיאות כ"ק מורנו ורבנו האדמו"ר רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א
בן הצדיק המלובן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי **חיים פינטו** זע"א

פרשת מסעי

ב' אב תשפ"ב 1139

זמני השבת

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

7:03	7:13	7:18	7:21	הדלקת נרות
------	------	------	------	------------

8:17	8:20	8:21	8:18	מוצאי שבת
------	------	------	------	-----------

8:59	9:01	9:03	8:59	רבנו תם
------	------	------	------	---------

היולא דצדיקיא

- ב. רבי יעקב כהן יהונתן מח"ס 'זרע השלום'
- ג. רבי משה שטרן מח"ס 'באר משה'
- ג. רבי שמשון מאוסטרופולי
- ג. רבי יוסף בן ג'ויא מח"ס 'טל אורות'
- ד. רבי רפאל אקנוה מח"ס 'קרני ראם'
- ד. רבי מנחם עזריה הרמ"ע מפאנו
- ה. רבי יצחק לוריא אשכנזי האר"י הקדוש
- ה. רבי חיים עזר גרודז'נסקי מח"ס 'שו"ת אחיעזר'
- ה. רבי מאיר רבי
- ו. רבי משה מזרחי ראב"ד ארם צובא
- ו. רבי יהודה בריאל ממנטובה
- ז. רבי משה גרינוולד, אב"ד חוסט
- ז. רבי יוסף דינקלס
- ח. רבי אליעזר חזן מח"ס 'עמודי ארזים'
- ח. רבי שמוח מרדכי זיסקינד ח"סבא' מקלם

משניר לדוד חמלתו של הקב"ה על רוצח נפש בשגגה

"והקריתם לכם ערים ערי מקלט תהינה לכם ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה" (במדבר לה, יא)

אמרו חז"ל (מכות י, ב) כי בכל פרשת דרכים היו שלטים עליהם היה כתוב 'מקלט', כדי שיכיר הרוצח ויפנה לשם.

וצריך ביאור, הנה בכל רגל משלושת הרגלים, פסח, שבועות, וסוכות בני ישראל היו עולים לרגל לירושלים, לבית המקדש. אבל שם לא מציינו כלל כי בכל פרשת דרכים היה שלט שעליו היה כתוב 'ירושלים', או 'בית המקדש', כדי לכוון את היהודים כיצד להגיע

בזריזות לבית המקדש בירושלים, ולמה בערי מקלט כן הוכנו שלטים 'מקלט' כדי לכוון את הרוצח נפש בשגגה כיצד להגיע במהירות לעיר מקלט.

ותירץ על כך הגאון רבי בן ציון ברוק זצ"ל, כי יש הבדל בין העליה לרגל לירושלים ובין הבריחה של הרוצח לעיר מקלט. שכן, באם בערי מקלט לא היו שלטים לכוון את הרוצח כיצד להגיע לעיר מקלט, הרי שהוא היה צריך בעל כורחו לשאול את האנשים שמסביבו היכן נמצאת עיר מקלט וכיצד מגיעים לשם, והאנשים היו שואלים אותו לשם מה הוא צריך בכלל לעיר מקלט, וכי אז הוא היה מספר לאנשים מה אירע, כיצד הרג נפש בשגגה.

ואם כן, באם האנשים היו משוחחים על כך, הרי שכל הענין הזה היה מקרר את האנשים מעצם ידיעה זו לשמוע ולדבר עם אדם שהרג נפש מישראל. משום הכי אמרה תורה 'תכין לך הדרך', ואמרו חז"ל לכתוב 'מקלט' על שלטים כדי שהרוצח לא יצטרך לבוא בשיחה יתירה עם אנשים מבחוץ, וכך אנשים בכלל לא ידברו אודות הענין הזה.

ואולם, שונה הוא הדבר בעליה של בני ישראל לרגל לבית המקדש. שכן שם דווקא החשיבות היא שאנשים כן ידברו מענין העליה לבית המקדש, שכן מכך יבואו גם לדבר אודות קדושת בית המקדש וכדומה. ולכן לעבר ירושלים לא היו שלטים כלל, וכך אנשים שואלים האחד את השני כיצד מגיעים לבית המקדש, וכולם כאחד עולים לבית המקדש ברננה לחוג שם את החג.

ונראה בהסבר הענין בטוב טעם. הנה יש הבדל גדול בין ערי מקלט ששם היו מכינים שלטים לרוצח בשוגג כדי שלא יצטרך לשאול עוברים ושבים וידע ללכת מעצמו לעיר מקלט, ובין בית המקדש ששם לא היו שלטים, וכל אחד מבני ישראל היו נצרך לשאול עוברים ושבים היכן היא ירושלים וכיצד עולים לבית המקדש.

והטעם בדבר הוא, שכן, באם הרוצח בשגגה ידבר עם עוברים ושבים אודות הסיפור שלו, וישאל אותם כיצד מגיעים לעיר מקלט, שמא ביתנים ישמעו מכך גואל הדם, והוא יצליח להשיג אותו עוד בטרם יגיע הרוצח לעיר מקלט, וכי כך הוא עלול להרוג אותו עוד לפני שהוא נכנס לעיר מקלט.

והרי באם גואל הדם ירצח את הרוצח עוד בטרם שהוא הגיע לעיר מקלט אין לו שום עונש, כי מותר לו לעשות כן.

חזינו מהכא, עד כמה התורה מרחמת על רוצח נפש בשגגה, שלא ימות בידי גואל הדם טרם הגיעו לערי מקלט, והתורה דואגת לחייו, עד שהתורה צייתה מקרא מלא (דברים יט, ג) "תכין לך הדרך", שצריך לתקן שלטים בכל פרשת דרכים ועליהם יהיה כתוב 'מקלט' כדי שרוצח נפש בשגגה ידע ללכת לעיר מקלט.

ולא עוד, אלא שהתורה גם צייתה לתקן את הדרכים עצמם אשר מתקלקלים במי הגשמים, כדי שהדרכים יהיו נוחים לרוצחים לברוח לערי מקלט, וכמו שפסק הרמב"ם (הלכות רוצח ושמירת הנפש ה, ה) "וחייבין בית דין לכוין הדרכים לערי מקלט, ולתקן אותם ולהרחיבן, ומסירין מהן כל מכשול וכל תקלה". וכך, גואל הדם לא יספיק לתפוס את הרוצח לפני שהוא נכנס לערי מקלט. ואף גם הציווי הוא לתקן בחזרה את כל השלטים שנפלו במשך הזמן, כדי שתמיד יהיו שלטים מכוונים וברורים לכוון את הרוצח לעיר מקלט.

ועל פי דבריו של הגאון רבי בן ציון ברוק זצ"ל, כי לא רוצים שהאנשים ידברו עם הרוצח אודות ענין הרציחה וכו', חשבתי עוד לבאר ולהוסיף בזה, כי הנה תורתנו הקדושה חסה על הרוצח נפש בשגגה שלא יתבזה לעיני כל האנשים. שכן באם במשך דרכו בה הוא הולך אל ערי המקלט הוא יצטרך לשאול את העוברים ושבים כיצד מגיעים לעיר מקלט, הרי שהוא יסבול יסוריין וביזיונות גדולים.

ובטעם הדבר, אנשים יעכבו אותו בשאלות משאלות שונות, ואולי גם ישאלו אותו כיצד עשית את הדבר הזה, וגם יוכיחו אותו על פניו ויצעקו עליו כיצד יתכן הדבר שהרגת נפש נקיה מבני ישראל. תתבייש לך כי עשית את הדבר הזה, ולמה לא נזהרת כאשר עלית על הסולם וכדומה, ועוד כהנה וכהנה דברי כיבושין ומוסר נוקבים. וכי אז הרוצח, באם היה שומע את כל דברי התוכחה הזאת פשוט היה מתמוטט ומתייאש, ואז באמת היתה מגיעה השמועה על מקום המצאו, וגואל הדם היה ממחר למקום כדי להרוג אותו. משום הכי אמרה תורה להכין בכל פרשת דרכים שלטים 'מקלט', כדי שהרוצח לא ידבר כלום עם אנשים, ולבדו יגיע מהר לעיר מקלט וינצל מגואל הדם.

לא כן הוא הדבר בעליה לרגל לירושלים. שם לא היו שלטים כלל להראות לאנשים כיצד להגיע לירושלים וכיצד לעלות לבית המקדש. משום שכל ימות השנה אנשים הרי עולים לירושלים להביא קרבנות לבית המקדש, ובפרט בימי שלושת הרגלים, פסח שבועות וסוכות. ואם כן אנשים רבים הכירו באר היטב את הדרך לירושלים.

דברי הנמים פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

כך התגלה הכותל המערבי

אלפי שנות הגלות חלפו עלינו, בצל המרוות אשר השביעונו אומות העולם. הגויים יושבי הארץ ניסו להתנכל לנו בכל דרך שהיא. הם לא הסתפקו בכך שבית מקדשנו חרב ואיננו, אלא גם הכותל המערבי, שריד בית המקדש, היה למורת רוח בעיניהם. בתקופה מסוימת העלימו את הכותל ולא נודע מקומו, עד שהתגלה על ידי מעשה שהיה, אותו מביא הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א בספרו 'דורש ציון':

לפני למעלה משמונה מאות שנה, היה שר ערבי יושב ב'מחכמה', כלומר בבית המשפט שלהם, אשר היה ממוקם בהר הבית, והנה הבחין באישה זקנה. הזקנה היתה נראית בת תשעים או יותר, ובקושי רב גררה את רגליה, אולם לא ויתרה על סחיבת סל האשפה. בעודו עוקב אחריה, הבחין לתדהמתו שהיא מרוקנת את סל האשפה שלה מתחת לחלונן, והולכת.

זעם השר, ושלח במהירות את שומריו לתפוס אותה ולהביאה אליו.

תוך רגעים ספורים עמדה הזקנה לפניו, רוטטת מאימה.

"מי את?" - שאל הערבי.

"הנני מבית לחם" - השיבה בקול שפל.

"ומבית לחם הגעת עם סל האשפה שלך, כדי לשפוך אותו מתחת לחלונני?" לא הצליח לכלוא את השתוממותו ואת כעסו על התנהגותה המשוונה.

"אל נא באפך" - הזקנה רעדה בכל גופה - "יש לי צוואה מאבותי להביא את האשפה לכאן, ולזרוק אותה דווקא כאן".

"דווקא כאן? מה יש כאן?"

"אינני יודעת בדיוק. במשפחתי עברה מסורת שכאן היה בית של יהודים, וביים שיגלו אותו ויבנו אותו, יגרשו אותו וכאן. לפיכך אנו מכסים את המקום בערמות אשפה כבר שנים רבות".

בתקופה זו שררו יחסי ידידות בין היהודים והמוסלמים. עדות לכך אנו מוצאים בדברי הרמב"ם המספר אודות הצעה שהציעו המוסלמים לחכמים היהודים - לקבל את הר הבית, ולבנות עליו בית מקדש. הצעה זו נדחתה, כמובן, על ידי החכמים, שהרי הקב"ה גזר עלינו שנגלה, ואין אנו יכולים לשוב לבית הזה, עד שלא יבנה לנו אותו, שנאמר: "בונה ירושלים ה'" (תהילים קמז, ב) וכן אומרים בתפילת 'נחם': "כי אתה ה' באש הצתה ובאש עתיד לבנותה". מכל מקום, עצם ההצעה הזו מעידה על יחסי הידידות שהיו קיימים באותם ימים בין יהודים לערבים. ידידות, אשר הביאה אותות לפתרון התעלומה.

שלח השר את פועליו לחפור בין הררי הזבל. לאחר עבודה מאומצת נראו שרידי אבנים מבצבצים, אך העבודה היתה עדיין רבה ביותר. החליט, אפוא, השר, על דרך פעולה חדשה - הוא הטמין כמה מטבעות זהב בתוך הזבל, ושלה אנשים שיפיצו שמועה, כי בתוך התל מתחת ל'מחכמה' יש מטבעות זהב, וכל הרוצה ליטול יבוא ויטול.

כדרכה של שמועה, ועל אחת כמה וכמה במזרח התיכון... התפשטה הידיעה במהירות והציתה את הדמיון. מירושלים, ומכל הכפרים והערים הסמוכים, נהרו המוני אנשים. זה בא בכדו, וזה בא בחביתו. הם החלו לנבור באשפה, ולפנות אגב כך את הפסולת שהצטברה שם תקופה ארוכה. אחת לזמן מה צעק אחד: מצאתי!! ובבת אחת הוגבר קצב העבודה. אנשים חפרו וחפרו בכל הכח, עד שהחשיך היום. בלילה הגיע השר, זרק בחשאי עוד כמה מטבעות זהב, ולמחרת עבדו ההמונים במרץ רב.

ימים רבים נמשכה עבודת הפינוי, אך בסופו של דבר נוקה כל השטח, והכותל המערבי שב ונגלה לעיני כל.

במסילת נעלה

שביבי אמונה ובטחון
מפקנסו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

קרא לו עידו!

באחד הלילות לפני שעליתי על יצועי, נטלתי לידי כהרגלי ספר קודש ועיינתי בו מעט כדי ששנתי תהא מתוך עיסוק בדברי תורה.

בספר שפתחתי מצאתי כתוב על עידו הנביא (מלכים א, ג):
"והנה איש א-להים בא מיהודה בדבר ה' אל בית אל וירבעם עמד על המזבח להקטיר. ויקרא על המזבח בדבר ה' ויאמר מזבח מזבח כה אמר ה' הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שמו וזבח עליך את כהני הבמות המקטרים עליך ועצמות אדם ישרפו עליך. ונתן ביום ההוא מופת לאמר זה המופת אשר דבר ה' הנה המזבח נקרע ונשפך הדשן אשר עליו. ויהי כשמע המלך את דבר איש הא-להים אשר קרא על המזבח בבית אל וישלח ירבעם את ידו מעל המזבח לאמר תפשהו ותיבש ידו אשר שלח עליו ולא יכל להשיבה אליו. והמזבח נקרע וישפך הדשן מן המזבח כמופת אשר נתן איש הא-להים בדבר ה'".

כלומר, עידו הנביא, איש האלוקים עשה מופת על פי דבר ה'. בהמשך הפסוקים (שם, ז-כד) מסופר עוד שהקב"ה ציווה על עידו הנביא שלא יאכל לחם ולא ישתה מים, וכן שלא ישוב בדרך אשר הלך בה. אולם נביא שקר שפגש בו הטעה אותו והאכילו, ומכיון שעידו הנביא עבר על ציווי ה', הוא נענש ונטרף על ידי אריה בדרך.

אלו היו דברי התורה שקראתי באותו הלילה.

למחרת בבוקר התקשר אליי יהודי וסיפר לי שלפני שמונה ימים נולד לו בן במזל טוב והיום הוא יום הברית, אולם הוא עדיין לא החליט באיזה שם לקרוא לרך הנולד.

עוד הוסיף היהודי ואמר שישנם שני שמות שהוא מתלבט ביניהם, כאשר אחד השמות הוא השם עידו - ובשם זה הוא חפץ יותר מן השם השני.

שאלתי אותו מדוע הוא בחר דווקא בשם זה, והיהודי השיב שזאת משום שהוא התרשם מאד מאישיותו של עידו הנביא שקרא על המזבח, ועשה מופת על פי דבר ה'. כשמעתי את דבריו אמרתי לו: "טוב דיברת. קרא לו עידו".

ובלבי הרגשתי שדברי התורה שבהם עיינתי בליל האתמול, התואמים לדבריו של האב, בודאי מהווים חיזוק להחלטה לקרוא בשם זה, והינם סייעתא דשמיא משמים להנחות אותי כיצד לענות ליהודי בשאלתו.

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "שמעו דבר ה'" (ימיהו ב)
הקשר לפרשה: הפטרה זו היא הפטרה השניה מתוך שלשת הפטרות שתיקנו חז"ל להפטיר בשלשת השבתות שלפני תשעה באב, שעניינם הוא נבואת הפורענות שהתנבא ירמיה הנביא על חורבן העיר ירושלים ובית מקדשנו ותפארתנו.

ארחות ישראל

הליכות והלכות בין אדם לחברו

לפעמים המינון עוזר

תוכחה אינה אמורה כולה להאמר בבת אחת, יש וחלוקת דברי התוכחה למנות קטנות - מקילה על קבלת הדברים ואינה מפחידה ומרתיעה, כאמירת הכל בבת אחת.

יש המוצאים רמז לדרך זו בפסוק: "הוכח תוכיח" - אפילו מאה פעמים, דהיינו שלעיתים כדאי ורצוי לחלק את התוכחה אפילו למאה חלקים.

שבת בשבתו

הדלקת נרות שבת

א. מצוה להדליק נר בבית לכבוד שבת, שזהו מכבוד ועונג שיהיה אור בבית ולא יכשלו בני הבית בהליכתם. וידליקו את הנרות כאשר לבושים כבר בבגדי שבת, אך אם הזמן מצומצם, ידליקו קודם.

ב. מן הדין די להדליק נר אחד לכבוד שבת. ואולם מנהג ישראל להדליק שני נרות, אחד כנגד 'זכור' ואחד כנגד 'שמור'. וכל המרבה בריבוי תאורה לכבוד שבת, הרי זה משובח.

ג. מצוה להדר שיהיה הנר יפה, וישתדל להדליק בפמוטים יפים מכסף או זהב. ובזכות חיבוב והידור המצוה [בשמון, בפתילה, בכוסיות ובפמוטים], זוכים לבנים תלמידי חכמים, שנאמר: "כי נר מצוה ותורה אור", שעל ידי נר מצוה של שבת וחנוכה, יבוא אור התורה. על כן, לאחר ההדלקה תעצום האשה עיניה, ותתפלל שיזכו היא ובעלה לאריכות ימים ושנים, ולבנים הגונים תלמידי חכמים שיאירו לכל העולם בתורה ובמצוות, ויהיו יראי ה' ובעלי מדות טובות, ושנוחה לגאולה השלימה במהרה בימינו. כי בשעת עשיית המצוה, התפילה נשמעת ביותר. ואמרו חז"ל (תוספתא מעשר שני ה יד): "כל העוסקים במצוות, נכון פיהם וליבם לתפילה לפני ה' יתברך".

ד. טוב שהאיש יעסוק בהכנת הנרות בפמוט או בנתינת השמן והפתילות בכוסיות. כמבואר בזוהר הקדוש.

ה. כשמדליקים את הפתילה, אין להסיר את היד ממנה עד שתדלק רוב הפתילה היוצאת מהנר, ואז כשמסירים היד, תעלה השלהבת מיד.

ו. בכל כיבוי של אש, ישנו עניין סגולי שלא לכבות את האש ברוח פיו. על כן, בסיום ההדלקה, לא יכבו את הגפרור בפה, אלא ינענעוהו ביד.

ז. יש להדליק את הנרות במקום הסעודה, שמכלל עונג שבת לאכול לאורם. אך אם אי אפשר להדליק שם, ידליקו בחדר אחר שמשתמשים בו. ובימי הקיץ שחם בבית, רשאים לאכול בחצר, אף שאינם רואים את הנרות, לפי שהנרות ניתנו לעונג ולא לצער, ורק יכינו תאורה בחצר לפני שבת שיאכלו לאורה.

ח. נרות שבת שכבו, מותר להשתמש בהם ובשמן לאחר השבת, לכל שימוש שהוא. [ויש הנוהגים לשמור את הפתילות, לשורפן בביעור חמץ בערב פסח, כדי שתעשה בהן עוד מצוה].

הידודי הפרשה

הידודים לפרשת מסעי

1. מהו הזמן שבו התפילה נשמעת ביותר?
2. מדוע לא נצטוו להתקין שילוט על הדרך לבית המקדש?

תשובות יש לשלוח עד יום שני למייל: 26@hpinto.org.il

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מעלת הענוה וההכנעה גם בקרב אנשים חשובים

"אלה שמות האנשים אשר ינחלו לכם את הארץ אלעזר
הכהן ויהושע בן נון" (דברים לד, יח)

כאשר ראה משה רבינו ע"ה כי שעתו קרובה, וכי הוא עומד להסתלק מהעולם הזה לעולמו הנצחי, הוא חזר על כל התורה בפני בני ישראל במשנה תורה, והוא ביאר להם את התורה באר היטב (דברים א, ה). אבל אז גם דאג כי כל האנשים הללו, ראשי מטות לבני ישראל, אשר יעזרו לאלעזר הכהן וליהושע בן נון לנחל את בני ישראל איש נחלתו בארץ ישראל לכל שבט ושבט יהיו אנשים צדיקים, ואנשים נכנעים בפני הקב"ה.

ולא עוד, אלא שדאג ביותר שהם לא יהיו אנשים אשר יעשו ח"ו כמעשה המרגלים, כאלו אשר נהגו בגאווה וחיפשו רק את הכבוד העצמי שלהם להיות נשיאים במדבר, ואשר בגללם נגרמו חורבנות שתי בתי המקדש, כמו שאומר הכתוב (במדבר יד, א) 'ויכבו העם בלילה ההוא', וכדברי חז"ל (תענית כט, א) אתם בכיתם בכיה של חנים, אזי תבכו בכיה לדורות, וכי בלילה זה יבכיו בני על חורבן בית המקדש הראשון והשני אשר הורס ואשר הודש, וגם בגללם נגזר על כל בני ישראל מגיל עשרים ועד גיל שישים למות במדבר (במדבר יד, כט).

וכיון שרצה משה רבינו ע"ה כי האנשים הללו יהיו יותר צדיקים גדולים מאשר המרגלים, משום הכי אמר להם משה; למרות שאתם באמת ראשי מטות, אבל אני מבקש מכם, אל תראו את עצמם כנשיאים תחילה, כמו אותם מרגלים שגרמו חורבנות של בתי המקדש לבני ישראל, אלא תראו את עצמכם כאנשים פשוטים מתוך בני ישראל, כאנשים רגילים מתוך שבט דן, או מתוך שבט מנשה וכדומה.

משום הכי הכתוב מקדים ומתחיל לומר למטה בני וגו', למטה בני וגו', ורק אחר כך הפסוק אומר את התואר של נשיא. שכן כך התכוין משה רבינו לומר להם, קודם כל תראו את עצמכם כאנשים רגילים ששייכים לשבט דן או לשבט מנשה או לשבט אפרים, ורק אחר כך תראו את עצמכם כי בכם בחר הקב"ה להיות נשיאים לשבטיכם ולעזור ליהושע בן נון ולאעזר בן אהרן הכהן לנחל את בני ישראל בארץ כנען. קודם כל תראו את עצמכם כעובדי ה', ואל תביטו על התואר 'נשיא' שיש לכם, כי מי שמסתכל רק על התואר שיש לו, סופו לבוא לידי גאווה כמו המרגלים, וסופו שיענש על ידי הקב"ה. ולכן הכתובים אומרים קודם כל למטה בני דן וגו', ורק אחר כך מזכירים את התואר נשיא.

משוורי נוסת הגדולה

הגאון רבי שמשון מאוסטרופולי הי"ד

הגה"ק רבי שמשון מאוסטרופולי זיע"א, נולד בסביבות שנת ש"ס לאביו הגאון רבי פסח זצ"ל, ונקרא ע"ש זקנו הג"ר שמשון אב"ד קרעמיניץ שנמנה על גדולי דורו. את תורתו קיבל מפי אביו ומפי הגאון רבי נתן נטע אב"ד אוסטראה, וכבר מגיל צעיר נכנס לחכמת הפרד"ס ולעמק סתרי התורה.

רבינו שימש כמגיד מישרים בעיר אוסטרופולי שעל נהר סלוטש בפלך פודוליא אשר במדינת אוקריינא. לכן נקרא בפי כל רבי שמשון מגיד. מעת לעת היה נושא מדברותיו אל העם בתוכחת מוסר לישר הלבבות לתשובה ומעשים טובים, וכדרך הצדיקים הקדושים היה מעורר התעוררות הרהמים על ישראל. כפי שמספר נכדו ש"פעם אחת בא א"ז הק' מנורה הטהורה מוהר"ש מאוסטרופלע זי"ע בקול רעש גדול בערב יום הכפורים לעת ערב לבית המדרש, ואמר יש לי ללמוד קל וחומר; דהנה על פסוק "אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם" דרשו חז"ל אל תקרי אותם אלא אַתֶּם, אתם אפילו שוגגין, אתם אפילו

מזידין, אתם אפילו מוטעין. ואם כן מה שם שכתוב אותם ודרשינן אתם, הכא דכתיב "בנים אתם לה' אליקים" בודאי אפילו בנים מזידין ח"ו נקראים ג"כ בנים למקום, ובפרט ששום בר ישראל לא עשה העבירה בכונה שיכין את עצמו מקודם לזה רק לבו אונסו ויצרו תוקפו, ועל כן בודאי אין ראוי לחשוב לחטא שנעשה בבלי דעת ר"ל. ('אור הנר', עמ' י).

בית מדרש היה לו לרבי שמשון באוסטרופולי, שם למד עם תלמידים תורת הנגלה והנסתר. שילוב זה של הרבצת תורת הנגלה והנסתר היה נפוץ בימים ההם. אף רבי נתן נטע שפירא שימש כראש ישיבה בקראקא וגם דרש ברבים על דרך הנסתר, כמו שנראה מספרו מגלה עמוקות, ואף הוא נתפרסם בעיקר כגדול הקבלה.

זכה רבינו שנתגלה אליו מלאך מגיד מן השמים בכל יום, ולמד עמו סתרי תורה, כפי שמעיד גם הרב חיד"א בספרו 'שם הגדולים'. תלמידו רבי יעקב קופל זאסלבר כותב "שידוע לרבים שרוב דבריו היו על ידי מגיד שהיה אצלו". כפי המסופר נתגלה מפי המלאך המגיד שבא אליו, שיש קטרוג גדול במרום על עם ישראל, וגזירות איומות עלולות לבא אם לא ישובו בתשובה שלמה. מיד עמד רבי שמשון ודרש ברבים כמה פעמים, ובקול חוצב להבות אש הזהירים שיעשו תשובה גדולה שלא תבא עליהם צרה. דבריו הקדושים עשו רושם ונהיתה התעוררות גדולה בכל הקהילות ועשו תשובה. אך לא הועילה להם, כי כבר נחתמה הגזירה.

רבי משה חיים לוצאטו זיע"א, מספר אודות כך בספרו 'דרך עץ החיים' על מה שהתרחש באותה תקופה; "כמו שהוגד לנו שבימי המנוח החסיד המקובל הגדול הרב רבי שמשון אסטריפאליר כשהיתה הגזירה ר"ל בשנת ת"ח, השביע הרב הנ"ל לסטרא אחרא, ושאל אותו על מה ולמה את מקטרגת על עמנו בני ישראל יותר מכל האומות. והשיבה לו: יתבטלו מכם שלשה דברים אלו ואחזור מקטרוגי, ואלו הם "שבת, מילה ותורה". מיד השיב לה הרב הנ"ל "יאבדו הם כהנה וכהנה ואל תתבטל אות אחת מתורתנו הקדושה חלילה".

בראותו שכבר נגזרה גזירה טיכס רבי שמשון עצה למנוע הרג עם רב בישראל. ובקש ששלשה מגדולי הדור יצטרפו עמו ויקבלו עליהם מיתה, וכל אחד מהם יכפר במוותו על רבע מכלל ישראל. אחד מהם היה רבי יחיאל מיכל מנמירוב "שהיה יודע כל התורה כולה בעל פה, ובקי בכל חכמות שבעולם" (שאכן נהרג בכ' סיון שנת ת"ה, על קידוש השם) אך הדבר לא יצא לפועל מפני שאחד מהם אמר שאינו מסכים לכך, כי עליו להדפיס את ספרו לתועלת הרבים. אך בכל זאת אותם הגדולים שנהרגו כיפרו במוותם על חלקם ולא היתה כליה ח"ו בבני ישראל.

למרות שזכה למעלות רמות, היה רבינו שפל ברוך ונבזה בעיניו. בכמה מקומות בכתביו הוא מגנה את עצמו מאד. בהקדמתו לדן ידן הוא חתום "עפר ארץ שמשון מאוסטרופולי", ובמכתבו לרבי נטע "שוב אדוני תקבל נא באהבה וברצון דברי עבדך השפל היחס, שיקץ מ'אוס ש'פל וגם נ'מאס", כששמו נרמז בראשי התיבות. באחד ממאמריו הוא כותב "ולי השפל הדיוט נראה".

עוד בחייו נודע לרבים שהוא נשמת משיח בן יוסף, וכן העיד לימים 'החובה' הק' מלובלין זצ"ל. רבי שמשון זכה לגילויים נשגבים משמים, עד שבפרוץ הפרעות, בעומדו מעוטר בטלית ובתפילין, לקחו הרשעים ענף אילן שראשו חד כמחט ודקרוהו מאחורי גופו ממטה למעלה, והוא בגודל דבקותו ביחודיו לא הרגיש מאומה, עד שהענף בקע את מחו הק' ואז כרע נפל בבית ה' ויאסף אל עמיו ביום ג' באב ת"ח.

בספר 'עטרת ישועה' כתב הרה"ק רבי יהושע מדזיקוב, שמקובל שחבלי משיח היה כבר בשנת ת"ח ע"י הצר הצורך חמיל ימש"ו, ומעתה כבר יצלו מחבלי משיח כי משיח בן יוסף דהוא הגה"ק המקובל רבי שמשון מאוסטרופולי זי"ע, נהרג על ידו. והוסיף עוד מה שחלם בחלום הלילה ד'חבלי משיח' עולה בגימטריא ת"ח, ושמו של הצר 'חמיל' נוטריקון ח'בלי מ'שיח י'צלו ל'רוחה, כפי שמזמרים בזמירות לליל שב"ק (בפיוט 'מה ידידות מנוחתך') "מחבלי משיח יצלו לרוחה".

מעוניין לזכות את הרבים ולהפיץ את העלון "פחד דוד" באזור מגוריך?

פנה עוד היום ע"י שליחת מייל ל:
mld@hpinto.org.il

ותזכה בברכת הצדיק
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

לקבלת דבר תורה יומי

מאת מורנו ורבנו

כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ניתן לשלוח הודעה

אנגלית +972587929003 • צרפתית +16467853001
ספרדית +541141715555 • עברית +972585207103

שמעו וראו כי טוב ה' - מודעה רבה לאורייתא

בסייעתא דשמיא מעתה ניתן להאזין לשיעורי מורנו ורבנו כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א - בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית

באתר קול הרשון ובמספר ישיר 0733-718-144

בקרוב יהיה ניתן לקבל חוברת קטלוג מפורט, כל שיעור עם מספר ישיר, ניתן לקבלו במייל: mld@hpinto.org.il

מסודר
לפי פרשות
השבוע, חגים
ונושאים שונים.

שמעו
ותחיו נפשכם